

strengthens readiness for international communication. The future of engineering is with specialists who will be able to think technically and communicate internationally; hence, the effective implementation of CLIL will be not just beneficial but also essential for contemporary technical education. In today's competitive world, we must stand tall, stay sharp, and make our mark!

References:

1. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press.
2. Hutchinson, T., & Waters, A. (1987). English for Specific Purposes: A Learning-Centered Approach. Cambridge University Press.
3. Dudley-Evans, T., & St. John, M. J. (1998). Developments in English for Specific Purposes. Cambridge University Press.
4. Airey, J. (2016). CLIL in higher education: The role of English in teaching and learning. *Language Learning in Higher Education*, 6(1), 1-21.

TRANSLATION PROBLEMS OF INTERNATIONAL TERMINOLOGY IN THE FIELD OF TELECOMMUNICATIONS

Жорабек Қ.

Ғылыми жетекшісі: PhD, қауымдастырылған профессор Жуманова А.З.
Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды ұлттық зерттеу университеті
Қарағанды қ.

Keywords: Telecommunications, translation challenges, Kazakh language, terminology, linguistic barriers, cloud computing, streaming, smart city, digital economy, artificial intelligence, IT specialists, bilingual dictionaries, scientific translation, terminology unification.

Telecommunications have become one of the most important and, at the same time, fast-growing fields, especially in the modern world when people, organizations, and systems are interconnected as never before. English has nowadays become the primary language of international communication in this sphere. Every year, new technologies such as 5G networks, artificial intelligence, cloud computing, blockchain, and the Internet of Things emerge and change the way people communicate. However, when these terms enter Kazakh, they pose some translation challenges.

The reason of frequent linguistic and cultural barriers in translating telecommunication terms into Kazakh is that certain words have no direct appropriate forms, while some lose their very meaning in translation. Consequently, professionals and students in the field go on using a variety of borrowed forms from English or Russian. This situation destroys all consistency and clarity in professional communicative exchange.

The aim of this research paper is to analyze the most significant problems that appear in translating international terms within the field of telecommunications and to suggest effective ways for their solution. One of the main reasons for these challenges to appear is a lack of uniform terminological base and lack of coordination between linguists and IT specialists. As a result of lack of coordination, inconsistency in terminology use and misunderstanding take place.

Telecommunication terminology is very closely connected with technology and innovation, and it needs very high accuracy in translation. A lot of English terms are metaphorical, and literal translation often fails to deliver their real meaning. To illustrate such issues, the term "cloud computing" is presently translated as "бұлттық есептеу" (cloud computing). Thus, this expression represents the metaphor of the "cloud," but not the real function of data storage and network access.

Similarly, the term "streaming" is translated as "ағындық қызмет" (flow service) or "онлайн трансляция" (online broadcast), depending on a translator's interpretation and the context. Words such as roaming, chat, Wi-Fi, and browser are used without any modification, which also diminishes the naturalness of the Kazakh language. This phenomenon leads to linguistic hybridization and terminological confusion. The following problem points to the existence of several versions for a single term. For example, the word "router" may appear as "маршрутизатор" (router) or "бағыттаушы" (director); "smart city" can be rendered as "ақылды қала" (smart city) or "цифрлық қала" (digital city). These divergences indicate the absence of a unified translation standard.

However, besides these difficulties, some positive tendencies are also visible. Due to the work of the Terminology Commission of Kazakhstan and linguistic research centers, successful translations such as "жасанды интеллект" (artificial intelligence), "деректер бұлтты" (data cloud), and "сандық экономика" (digital economy) were able to be introduced. These examples demonstrate the growing scientific potential of the Kazakh language and the progress toward standardization.

The quality of translation can be considerably improved through linguists' and IT specialists' cooperation. The course "Technical and Scientific Translation" should be included in the university curriculum, while bilingual dictionaries in the sphere of information and communication technologies should be updated. Besides, government institutions and companies should use standardized terms throughout their official documents to reinforce terminological unification.

These findings altogether point out that the translation of international terminology in telecommunications is complex but an integral process. This deals with linguistic precision as well as the scientific and technological development of the country. Translation guarantees access to information and turns the Kazakh language into a component of current scientific discourse.

A unified and understandable terminology base guarantees consistency at the professional level, therefore strengthening the development of the national language. Collaboration among linguists, translators, and IT experts will help create comprehensive glossaries and promote the Kazakh language as a modern language of technology.

References:

1. Baker, M. (2018). In Other Words: A Coursebook on Translation. Routledge.
2. Crystal, D. (2011). A Dictionary of Linguistics and Phonetics. Blackwell Publishing.
3. Commission on Language Development of the Republic of Kazakhstan. (2023). Terminology Standards for ICT and Telecommunications. Astana.
4. Newmark, P. (1988). A Textbook of Translation. Prentice Hall.
5. Abisheva, G. (2021). "Problems and Solutions of ICT Terminology in the Kazakh Language." Journal of Language and Culture Studies, 5(2), 33-41.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ӨЗБЕКТЕРДІҢ ТАРИХЫ МЕН САЛТ-ДӘСТҮРЛЕРІ

Ко-фен Д.К.

Ғылыми жетекші: PhD, қауымдастырылған профессор Смағұлов Н.Б.
Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды ұлттық зерттеу университеті
Қарағанды қ.
dinakofen68@gmail.com

Қазақтар мен өзбектердің түп-тамыры ортақ түркі тайпаларынан бастау алады. Түркі қағанаты, Қарахан мемлекеті және Шағатай ұлысы дәуірінде екі халық бір географиялық кеңістікте қатар өмір сүрді. Өзбектердің бүгінгі этникалық құрамында ежелгі қазақ руларының өкілдері бар екендігін, атап айтқанда Арғын, Найман, Қоңырат, Қаңлы, Қатаған, сондай-ақ араб тегінен шыққан Қожалар мен Сунақтардың болуы осы екі халықтың этникалық жақындығы мен тарихи сабақтастығын көрсетеді [1, 33-34 б.] «Өзбек» атауының өзінің шығу тегі Алтын Орда ханы Өзбек ханның (1312-1342) атымен байланысты. Ғалымдар бұл атаудың бастапқыда этникалық емес, Жошы ұлысының сол қанатындағы саяси бірлестікті білдіргенін бірауыздылықпен алға тартады.

XV-XVI ғғ. өзбек халқының қалыптасуы және Шайбани кезеңі.

XV ғасырдың екінші жартысындағы Жошы Ұлысының ыдырауы қазақ пен өзбек халықтарының жеке мемлекет болып бөлінуіне түрткі болды. Әбілқайыр ханның ұлысынан бөлінген топ Жәнібек пен Керейді қолдап, қазақтар атанып, өз хандығын құрды. Ал Шайбани ұрпақтарының соңынан Мауераннахрға кеткен тайпалар тобы «өзбектер» атауын сақтап қалды. Мұхаммед Шайбани хан 1500-1510 жылдары Дешті-Қыпшақ тайпаларымен (көшпелі өзбектермен) Мауераннахрға келуімен, көшпелі рулар жергілікті отырықшы түркі жұртымен араласып, біртіндеп өзбектену (сарттану) процесі жүрді. Тарихшы Т.И. Сұлтанов бұл туралы: «Өзбек» сөзі Шибан ұрпағымен бірге Мауераннахр мен Хорезм аумағына өткен тайпалардың атына айналды» деп тұжырымдайды [2, 56 б.]. Шайбани ұрпақтарының негізгі бөлігі кеткеннен кейін де, қыпшақ, найман, қоңырат тайпаларының бір бөлігі Қазақ хандығының аумағында, әсіресе Сырдария бойында қалды. Бұл рулар кейіннен қазақстандық өзбектердің этникалық негізіне енді.